

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

**HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA
HỒ CHÍ MINH**

HỌC VIỆN BÁO CHÍ VÀ TUYÊN TRUYỀN

NGUYỄN THỊ THU HIỀN

**ĐẢNG BỘ TỈNH QUẢNG NINH LÃNH ĐẠO
XÂY DỰNG HỆ THỐNG CHÍNH TRỊ
Ở CƠ SỞ TỪ NĂM 2010 ĐẾN NĂM 2020**

TÓM TẮT LUẬN ÁN TIẾN SĨ

NGÀNH LỊCH SỬ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM

Mã số: 922 90 15

HÀ NỘI, 2026

**Công trình này được hoàn thành tại
Học viện Báo chí và tuyên truyền**

Người hướng dẫn khoa học:

- 1. PGS, TS. Nguyễn Mạnh Hà**
- 2. TS. Nguyễn Thị Hảo**

**Luận án được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận án cấp
Học viện Báo chí và Tuyên Truyền
vào hồi giờ ngày tháng năm 2026**

**Có thể tìm hiểu luận án tại thư viện: Thư viện Quốc gia,
Thư viện Học viện Báo chí và Tuyên Truyền**

1. Lý do chọn đề tài

Việc tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị (HTCT) theo hướng tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả là chủ trương lớn, xuyên suốt của Đảng trong quá trình xây dựng và hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam. Đặc biệt, từ ngày 01/7/2025, mô hình chính quyền địa phương hai cấp (tỉnh và cơ sở) chính thức được triển khai, đánh dấu bước chuyển quan trọng trong tổ chức và vận hành HTCT. Theo đó, cấp cơ sở trở thành cấp cuối cùng trong HTCT ba cấp (Trung ương, tỉnh, cơ sở), trực tiếp gánh vác vai trò tổ chức thực hiện chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước trong đời sống xã hội.

Nhận thức rõ tầm quan trọng đó, Đảng đã ban hành nhiều nghị quyết, kết luận quan trọng nhằm đổi mới và nâng cao chất lượng HTCT ở cơ sở. Nghị quyết Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương Đảng lần thứ 5, khóa IX (18/3/2002) về *“Đổi mới và nâng cao chất lượng hệ thống chính trị cơ sở xã, phường, thị trấn”*; Kết luận số 64-KL/TW ngày 28/5/2013 của Hội nghị Trung ương 7, khóa XI *“tiếp tục khẳng định mục tiêu đổi mới, hoàn thiện hệ thống chính trị từ Trung ương đến cơ sở”*; Nghị quyết số 18-NQ/TW ngày 25/10/2017 của Hội nghị Trung ương 6, khóa XII về *“Một số vấn đề tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả”*.

Quán triệt sâu sắc các chủ trương trên, tỉnh Quảng Ninh là một trong những địa phương đi đầu trong đổi mới tổ chức và hoạt động của HTCT, đặc biệt ở cấp cơ sở, với nhiều mô hình sáng tạo, cách làm hiệu quả, mang tính thực tiễn cao. Tuy nhiên, trong bối cảnh Quảng Ninh là tỉnh có cơ cấu kinh tế dịch vụ - công nghiệp hiện đại, tốc độ đô thị hóa và hội nhập quốc tế nhanh, yêu cầu quản trị địa phương ngày càng cao, HTCT ở cơ sở vẫn bộc lộ những hạn chế.

Việc tổng kết một cách hệ thống, khoa học quá trình Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh lãnh đạo xây dựng HTCT ở cơ sở trong giai đoạn 2010 - 2020, một giai đoạn có nhiều đổi mới mạnh mẽ, mang tính đột phá và có giá trị tham khảo thực tiễn cao là đặc biệt cần thiết. Việc nghiên cứu không chỉ góp phần làm rõ kinh nghiệm lãnh đạo của Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh, mà còn cung cấp luận cứ khoa học phục vụ việc tiếp tục đổi mới, nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động của HTCT ở cơ sở trong điều kiện mới. Xuất phát từ những lý do trên, nghiên cứu sinh lựa chọn đề tài ***“Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh lãnh đạo xây dựng hệ thống chính trị ở cơ sở từ năm 2010 đến năm 2020”*** làm luận án Tiến sĩ Lịch sử Đảng.

2. Mục đích, nhiệm vụ nghiên cứu

2.1. Mục đích nghiên cứu

Luận án làm sáng tỏ quá trình Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh lãnh đạo xây dựng HTCT ở cơ sở từ năm 2010 đến năm 2020. Từ đó, đúc rút một số kinh nghiệm có giá trị tham khảo, vận dụng vào xây dựng HTCT ở cơ sở trong thời gian tới.

2.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

- Tổng quan tình hình nghiên cứu liên quan đến nội dung luận án;

- Phân tích những yếu tố tác động đến quá trình Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh lãnh đạo xây dựng, củng cố HTCT ở cơ sở từ 2010 đến năm 2020;

- Phân tích, làm rõ chủ trương, quá trình chỉ đạo thực hiện xây dựng HTCT ở cơ sở của Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh qua 2 giai đoạn: 2010 - 2015 và 2015 - 2020.

- Nhận xét, đánh giá ưu điểm, hạn chế và nguyên nhân, đúc rút một số kinh nghiệm của Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh trong lãnh đạo xây dựng HTCT ở cơ sở.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

3.1. Đối tượng nghiên cứu

Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh lãnh đạo xây dựng HTCT ở cơ sở từ năm 2010 đến năm 2020.

3.2. Phạm vi nghiên cứu

Phạm vi nội dung: Chủ trương, sự chỉ đạo xây dựng HTCT ở cơ sở (xã, phường, thị trấn) của Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh trên các mặt: xây dựng tổ chức cơ sở đảng; xây dựng chính quyền và đội ngũ cán bộ, công chức; Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể ở cơ sở (Hội Nông dân, Hội Phụ nữ, Đoàn Thanh niên, Hội Cựu chiến binh).

Về không gian: Địa bàn tỉnh Quảng Ninh.

Về thời gian: Từ năm 2010 đến năm 2020.

4. Cơ sở lý luận và phương pháp nghiên cứu

4.1. Cơ sở lý luận

Luận án dựa trên cơ sở lý luận chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, quan điểm của Đảng Cộng sản Việt Nam về xây dựng HTCT ở cơ sở.

4.2. Phương pháp nghiên cứu

Luận án sử dụng tổng hợp các phương pháp nghiên cứu của khoa học lịch sử, trong đó chủ yếu là phương pháp lịch sử và phương pháp logic. Đồng thời, sử dụng phương pháp phân tích, tổng hợp, thống kê... để làm sáng tỏ các nhiệm vụ nghiên cứu đặt ra.

5. Đóng góp mới của luận án

Cung cấp hệ thống tư liệu phong phú, cập nhật về quá trình Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh lãnh đạo xây dựng HTCT ở cơ sở từ năm 2010 đến năm 2020.

Góp phần tái hiện quá trình Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh lãnh đạo xây dựng HTCT ở cơ sở từ năm 2010 đến năm 2020, trên 03 nội dung cơ bản: xây dựng tổ chức cơ sở đảng; xây dựng chính quyền và

đội ngũ cán bộ, công chức; xây dựng Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể ở cơ sở.

Trên cơ sở nhận xét, đánh giá khách quan, khoa học về những ưu điểm và hạn chế, nguyên nhân, luận án rút ra một số kinh nghiệm từ thực tiễn quá trình lãnh đạo của Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh xây dựng HTCT ở cơ sở từ năm 2010 đến năm 2020, có thể vận dụng trong bối cảnh thực hiện chính quyền địa phương hai cấp hiện nay và thời gian tới.

6. Ý nghĩa lý luận và thực tiễn của luận án

6.1. Ý nghĩa lý luận

Góp phần khẳng định tính đúng đắn về chủ trương xây dựng HTCT ở cơ sở của Đảng tại một địa phương cụ thể là tỉnh Quảng Ninh, tổng kết quá trình thực hiện xây dựng HTCT ở cơ sở của Đảng qua thực tiễn tỉnh Quảng Ninh từ năm 2010 đến năm 2020.

Cung cấp luận chứng để Đảng tiếp tục hoàn thiện chủ trương và thực hiện xây dựng HTCT ở cơ sở trong thời gian tới.

6.2. Ý nghĩa thực tiễn

Trên cơ sở tìm hiểu thực tiễn quá trình Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh lãnh đạo xây dựng HTCT ở cơ sở từ năm 2010 đến năm 2020, giúp cho Đảng bộ đánh giá thực trạng công tác xây dựng HTCT ở cơ sở. Từ đó, kịp thời phát huy ưu điểm, khắc phục hạn chế, vận dụng những bài học kinh nghiệm để thực hiện tốt hơn nữa công tác xây dựng HTCT ở cơ sở tại tỉnh trong thời gian tới.

Bằng những kinh nghiệm đúc rút từ thực tiễn quá trình Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh xây dựng HTCT ở cơ sở từ năm 2010 đến năm 2020, có thể vận dụng đối với những địa phương có điều kiện tương đồng.

Kết quả nghiên cứu của luận án có thể dùng làm tài liệu tham khảo trong nghiên cứu, giảng dạy lịch sử địa phương, biên soạn lịch sử Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh.

7. Kết cấu của luận án

Luận án bao gồm: Mở đầu; Kết luận; 04 chương; 10 tiết; Danh mục tài liệu tham khảo; Cam đoan; Danh mục chữ viết tắt; Phụ lục; Danh mục các công trình của tác giả đã công bố.

CHƯƠNG 1

TỔNG QUAN TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN

1.1. NHỮNG CÔNG TRÌNH NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN

1.1.1. Các công trình nghiên cứu của người nước ngoài

Nghiên cứu về hệ thống chính trị Việt Nam, Đảng lãnh đạo xây dựng HTCT ở cơ sở là vấn đề thu hút sự quan tâm của các nhà khoa học và học giả người nước ngoài:

Mattner Mark với cuốn sách “Power to the People. Governance and Local Politics in VietNam” (Quyền lực thuộc về Nhân dân. Quản trị và Chính trị địa phương ở Việt Nam); Masaya Shiraishi với cuốn sách “越南政治、经济制度研究” (Nghiên cứu về chế độ chính trị và kinh tế Việt Nam); 林怀艺, 洪谊雅 với bài viết “越南共产党在革新开放中对政治建设的探索” (Đảng Cộng sản Việt Nam trong quá trình đổi mới, mở cửa sự khám phá về xây dựng chính trị); 郭权锋 với bài viết “越南共产党重视新时期党的基层组织建设”, (Phân tích vai trò của các tổ chức xã hội trong sự phát triển nền chính trị dân chủ ở Việt Nam); 冯定国 với bài viết “越共革新开放以来的政治制度改革新研究”, (Nghiên cứu về cải cách hệ thống chính trị của Đảng Cộng sản Việt Nam kể từ khi đổi mới và mở cửa); 闫杰花 với bài viết “革新以来越南共产党的基层组织” (Xây dựng tổ chức cơ sở của Đảng Cộng sản Việt Nam từ sau công cuộc đổi mới); 文贵 với bài viết “越南共产党: 重视党的基层组织建设” (Đảng Cộng sản Việt Nam coi trọng xây dựng tổ chức cơ sở đảng).

Những nghiên cứu của các tác giả người nước ngoài đã khẳng

định vị trí hạt nhân chính trị của tổ chức cơ sở đảng, từ đó làm sáng tỏ cơ chế Đảng lãnh đạo và sự chi phối đối với toàn bộ hoạt động của HTCT từ Trung ương đến cơ sở. Cung cấp cơ sở lý luận và gợi mở thực tiễn nhằm nâng cao tính công khai, minh bạch và hiệu quả trong vận hành HTCT ở cơ sở. Qua góc nhìn từ các học giả nước ngoài đã bổ sung cách tiếp cận đa chiều, nâng cao tính khách quan trong nghiên cứu HTCT ở cơ sở.

1.1.2. Các công trình nghiên cứu trong nước

1.1.2.1. Các công trình liên quan đến hệ thống chính trị, xây dựng hệ thống chính trị ở cơ sở

Nghiên cứu HTCT của các nước trên thế giới đã có các công trình:

Cuốn sách *“Thế chế chính trị một số nước ASEAN”* của Nguyễn Xuân Tê; *“Hệ thống chính trị của Anh, Pháp, Mỹ - mô hình tổ chức và hoạt động”* của Nguyễn Văn Huyền; *“Mô hình tổ chức và hoạt động của hệ thống chính trị một số nước trên thế giới”* của Tô Huy Rứa; *“Chế độ chính trị Trung Quốc”* của Doãn Trung Khanh; *“Về hệ thống chính trị Singapore”* của Lê Văn Đính; *“Tình hình chính trị, đối ngoại, kinh tế, xã hội của Cộng hòa dân chủ nhân dân Lào giai đoạn 2011 - 2021”* của Nguyễn Ngọc Lan.

Đề cập tới HTCT Việt Nam phải kể đến những công trình như:

Cuốn sách *“Cơ sở lý luận về tổ chức và hoạt động của hệ thống chính trị trong xây dựng chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam”* của Lê Minh Thông; *“Hệ thống chính trị nước ta trong thời kỳ đổi mới”* của Nguyễn Duy Quý; *“Quan điểm và nguyên tắc đổi mới hệ thống chính trị ở Việt Nam giai đoạn 2005 - 2020”* của Trần Đình Hoan; *“Đảng và các tổ chức chính trị - xã hội trong hệ thống chính trị Việt Nam hiện nay”* của Nguyễn Hữu Đồng; *“Quá trình đổi mới hệ thống*

chính trị ở Việt Nam (1986 - 2011)” của Phạm Ngọc Trâm; “*Xây dựng Đảng và hệ thống chính trị trong tình hình mới*” của Hội đồng lý luận Trung ương; “*Xây dựng hệ thống chính trị ở Việt Nam trong tình hình mới*” của Nguyễn Văn Giang, Đinh Ngọc Giang, Nguyễn Ngọc Ánh; “*Xây dựng Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh, góp phần thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng*” của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng.

Liên quan đến nội dung xây dựng HTCT ở cơ sở có các công trình khoa học:

Cuốn sách “*Hệ thống chính trị cấp cơ sở và dân chủ hóa đời sống xã hội, nông thôn miền núi, vùng dân tộc thiểu số*” của Nguyễn Quốc Phẩm; “*Hệ thống chính trị cơ sở - đặc điểm, xu hướng và giải pháp*” của Vũ Hoàng Công; “*Hệ thống chính trị ở cơ sở nông thôn nước ta hiện nay*” của Hoàng Chí Bảo; “*Hệ thống chính trị cấp cơ sở với việc giải quyết khiếu nại, tố cáo của công dân hiện nay*” của nhóm tác giả Đỗ Thị Thạch, Phạm Thành Nam; “*Hệ thống chính trị cơ sở - Thực trạng và một số giải pháp đổi mới*” của Chu Văn Thành; “*Xây dựng hệ thống chính trị cơ sở vùng dân tộc thiểu số trên địa bàn các tỉnh biên giới. Một số vấn đề lý luận, thực tiễn và vai trò của bộ đội biên phòng*” của Nguyễn Văn Bạo.

Các nghiên cứu đã cung cấp những luận cứ khoa học và gợi mở giải pháp nhằm củng cố, kiện toàn tổ chức, đổi mới phương thức hoạt động và nâng cao hiệu lực, hiệu quả của HTCT ở cơ sở. Từ những kết quả nghiên cứu này, tác giả luận án có điều kiện nhận diện những điểm tương đồng trong tổ chức và vận hành của HTCT ở cơ sở tỉnh Quảng Ninh so với các địa phương khác trong cả nước, đồng thời làm rõ những đặc thù riêng về điều kiện kinh tế - xã hội, văn hóa và mô hình tổ chức. Đây là cơ sở quan trọng phục vụ cho việc phân tích, đánh giá khách quan, toàn diện kết quả xây dựng

HTCT ở cơ sở tại tỉnh Quảng Ninh.

1.1.2.2. Nhóm công trình nghiên cứu sự lãnh đạo của Đảng, Đảng bộ địa phương trong xây dựng hệ thống chính trị ở cơ sở

Nghiên cứu về sự lãnh đạo của Đảng về xây dựng HTCT ở cơ sở phải kể đến các công trình sau:

Cuốn sách *“Một số vấn đề đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng và nâng cao chất lượng hệ thống chính trị cấp cơ sở”* của Phan Xuân Biên; *“Chủ trương, chính sách và quy định của Đảng về xây dựng, củng cố hệ thống chính trị cơ sở trong sạch, vững mạnh”* của nhóm tác giả Nông Đức Mạnh, Trần Đình Hoan, Chu Văn Thành.

Các công trình nghiên cứu có liên quan đến Đảng bộ địa phương lãnh đạo xây dựng HTCT ở cơ sở bao gồm:

Cuốn sách *“Quá trình xây dựng hệ thống chính trị ở cơ sở của Đảng bộ tỉnh Đồng Nai - Kết quả và kinh nghiệm thực tiễn (1991-2021)”* của Ngô Minh Vương.

Bài viết *“Đảng bộ xã lãnh đạo việc xây dựng hệ thống chính trị ở cơ sở nông thôn hiện nay”* của Hoàng Chí Bảo; *“Nghệ An nâng cao chất lượng hệ thống chính trị ở cơ sở vùng dân tộc thiểu số”* của Hồ Đức Thành; *“Kết quả và bài học kinh nghiệm trong xây dựng, củng cố hệ thống chính trị ở cơ sở của tỉnh Phú Thọ”* của Bùi Minh Châu; *“Đảng bộ tỉnh Đồng Nai lãnh đạo xây dựng HTCT ở cơ sở (1991 - 2005)”* của Ngô Minh Vương.

Luận án *“Đảng bộ Thái Bình lãnh đạo xây dựng hệ thống chính trị cấp cơ sở nông thôn từ năm 1997 đến năm 2013”* của Nguyễn Thị Thu Hà; *Đảng bộ Đồng Nai lãnh đạo xây dựng hệ thống chính trị cơ sở từ năm 1991 đến năm 2015”* của Ngô Minh Vương

Các công trình nghiên cứu về Đảng bộ địa phương lãnh đạo xây dựng HTCT ở cơ sở đã làm sáng tỏ mối quan hệ giữa xây dựng tổ chức đảng với xây dựng chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và các tổ

chức chính trị - xã hội; vai trò hạt nhân chính trị của TCCSĐ, đội ngũ cán bộ cơ sở, đây là nhân tố then chốt ảnh hưởng trực tiếp đến hiệu lực, hiệu quả vận hành của HTCT ở cơ sở; đồng thời các nghiên cứu chỉ ra những kết quả, hạn chế và nguyên nhân, từ đó đúc kết các bài học kinh nghiệm có giá trị. Các công trình cung cấp khung phân tích, cách tiếp cận và hệ thống các giải pháp có giá trị tham khảo trực tiếp cho việc nghiên cứu, đánh giá và đề xuất giải pháp xây dựng HTCT ở cơ sở tại Quảng Ninh.

1.1.2.3. Các công trình nghiên cứu có liên quan đến Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh lãnh đạo xây dựng hệ thống chính trị ở cơ sở.

Đề tài khoa học cấp Nhà nước “*Đổi mới tổ chức bộ máy của Đảng, bộ máy chính quyền địa phương - thực tiễn Quảng Ninh*” của Nguyễn Đăng Thành.

Bài viết “*Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh tiếp tục đổi mới phương thức lãnh đạo, nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động của hệ thống chính trị*” của tác giả Trịnh Thị Hạnh; “*Quảng Ninh tập trung xây dựng, kiện toàn đội ngũ cán bộ ở cơ sở*” của Hà Chi; “*Đổi mới tổ chức và hoạt động của hệ thống chính trị ở tỉnh Quảng Ninh*” của Nguyễn Xuân Ký.

Luận án của Lê Hồ Hiếu “*Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh lãnh đạo phát triển nguồn nhân lực từ năm 2005 đến 2015*”; “*Đảng bộ Tỉnh Quảng Ninh lãnh đạo nâng cao chất lượng sinh hoạt tổ chức cơ sở đảng từ năm 2005 đến năm 2015*” của Lê Thị Hồng Thuận.

Các công trình nghiên cứu về Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh lãnh đạo xây dựng HTCT ở cơ sở đã làm rõ quá trình đổi mới tổ chức bộ máy, phương thức lãnh đạo và hoạt động của HTCT trên địa bàn tỉnh, đặc biệt nhấn mạnh các đột phá của Quảng Ninh trong sắp xếp tổ chức bộ máy, cải cách hành chính, nhất thể hóa một số chức danh và nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản trị. Nhiều công trình đi sâu phân tích các yếu tố then chốt

của HTCT ở cơ sở như đội ngũ cán bộ, chất lượng tổ chức cơ sở đảng, phát triển nguồn nhân lực. Các nghiên cứu cũng bước đầu tổng kết thực tiễn, rút ra một số bài học kinh nghiệm có giá trị về đổi mới phương thức lãnh đạo, phát huy tính chủ động, sáng tạo của địa phương và gắn xây dựng HTCT với phát triển kinh tế - xã hội. Đây là những luận cứ quan trọng để tác giả luận án nhận diện đặc điểm, đánh giá thực trạng và rút ra bài học kinh nghiệm trong xây dựng HTCT ở cơ sở của tỉnh Quảng Ninh.

Tuy nhiên, phần lớn nghiên cứu tiếp cận từng khía cạnh riêng lẻ như tổ chức bộ máy, công tác cán bộ, sinh hoạt đảng hay nguồn nhân lực mà chưa có nhiều công trình nghiên cứu một cách hệ thống, toàn diện về HTCT ở cơ sở trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh. Một số nghiên cứu thiên về tổng kết thực tiễn hoặc mô tả chính sách, chưa đi sâu phân tích cơ chế vận hành, mối quan hệ giữa các thành tố trong HTCT ở cơ sở, cũng như chưa làm rõ đầy đủ những đặc thù của tỉnh Quảng Ninh. Đây cũng chính là khoảng trống mà nội dung luận án xác định nghiên cứu làm rõ.

1.2. Khái quát kết quả nghiên cứu của các công trình khoa học đã công bố liên quan đến luận án, những vấn đề luận án tiếp tục tập trung nghiên cứu.

1.2.1. Kết quả nghiên cứu luận án

1.2.1.1. Về tư liệu

Về thể loại, khá đa dạng: sách chuyên khảo, luận án tiến sỹ, đề tài nghiên cứu khoa học và bài báo khoa học...; *Về nội dung*: phong phú, đa dạng, đề cập khá toàn diện nội dung về xây dựng HTCT ở cơ sở.

1.2.1.2. Về cách tiếp cận và phương pháp nghiên cứu

Cách tiếp cận: Lịch sử, Lịch sử Đảng, Xây dựng Đảng, Chính trị học, Xã hội học...; *Phương pháp nghiên cứu*: Phương pháp nghiên cứu khoa học lịch sử trong đó chủ yếu là phương pháp lịch sử và

phương pháp logic. Ngoài ra còn sử dụng các phương pháp phân tích, so sánh, tổng hợp...

1.2.1.3. Về nội dung nghiên cứu

Các công trình nghiên cứu đã làm rõ hơn chủ trương, đường lối của Đảng về xây dựng HTCT ở cơ sở; nội dung về xây dựng HTCT ở cơ sở.

1.2.2. Những vấn đề luận án tập trung nghiên cứu

Một là, luận án khảo cứu những yếu tố tác động, ảnh hưởng đến sự lãnh đạo của Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh trong xây dựng HTCT ở cơ sở như: điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội từ năm 2010 đến năm 2020; quan điểm, chủ trương của Đảng về xây dựng HTCT ở cơ sở những năm 2010 - 2020 và thực trạng HTCT ở cơ sở tại Quảng Ninh trước năm 2010.

Hai là, luận án phân tích sự lãnh đạo Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh trong xây dựng HTCT ở cơ sở từ năm 2010 đến năm 2020 trên các mặt: xây dựng tổ chức cơ sở đảng; xây dựng chính quyền và đội ngũ cán bộ, công chức cấp xã; xây dựng Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội ở cơ sở. Làm rõ sự bổ sung, phát triển chủ trương của Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh trong những năm 2015 - 2020 so với giai đoạn 2010 - 2015.

Ba là, luận án phân tích, làm rõ ưu điểm, hạn chế và nguyên nhân; đồng thời, đúc kết một số kinh nghiệm từ thực tiễn quá trình Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh lãnh đạo xây dựng HTCT ở cơ sở từ năm 2010 đến năm 2020.

Tiểu kết chương 1

Qua khảo cứu các công trình khoa học đã được công bố dưới nhiều thể loại cho thấy xây dựng HTCT ở cơ sở là nhiệm vụ quan trọng, quyết định đến sự ổn định chính trị, phát triển kinh tế

- xã hội của đất nước. Các nghiên cứu tập trung phân tích các thành tố trong HTCT Việt Nam nói chung và những bộ phận trong HTCT ở cơ sở nói riêng. Vị trí của HTCT ở cơ sở trong tổng thể HTCT nói chung. Vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam trong xây dựng HTCT ở cơ sở. Nhìn chung, các công trình đã công bố có giá trị khoa học quan trọng, cung cấp cơ sở lý luận và thực tiễn liên quan trực tiếp và gián tiếp đến đề tài luận án. Tuy nhiên, số lượng các công trình nghiên cứu về sự lãnh đạo của Đảng bộ địa phương chưa nhiều, đặc biệt là chưa có công trình nào nghiên cứu một cách hệ thống về Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh lãnh đạo xây dựng HTCT ở cơ sở.

Trên cơ sở đánh giá, tiếp thu, kế thừa có chọn lọc các nghiên cứu đi trước, tác giả luận án nhận thấy đối với nội dung “Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh lãnh đạo xây dựng HTCT ở cơ sở” là mảng đề tài chưa được tập trung nghiên cứu, khai thác và còn nhiều khoảng trống. Vì thế, tác giả luận án tập trung vào nội dung nghiên cứu Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh lãnh đạo xây dựng hệ thống chính trị ở cơ sở từ năm 2010 đến năm 2020 dưới góc độ chuyên ngành khoa học Lịch sử Đảng, nhằm góp phần làm phong phú và đa dạng thêm các công trình nghiên cứu về sự lãnh đạo của Đảng bộ địa phương trong xây dựng HTCT ở cơ sở.

CHƯƠNG 2

ĐẢNG BỘ TỈNH QUẢNG NINH LÃNH ĐẠO XÂY DỰNG HỆ THỐNG CHÍNH TRỊ Ở CƠ SỞ TỪ NĂM 2010 ĐẾN NĂM 2015

2.1. CÁC YẾU TỐ TÁC ĐỘNG ĐẾN SỰ LÃNH ĐẠO CỦA ĐẢNG BỘ TỈNH QUẢNG NINH TRONG XÂY DỰNG HỆ THỐNG CHÍNH TRỊ Ở CƠ SỞ

2.1.1. Chủ trương của Đảng về xây dựng hệ thống chính trị ở cơ sở

Đại hội XI của Đảng (2011) xác định “Tiếp tục xác định rõ chức năng, nhiệm vụ và mô hình tổ chức của các tổ chức trong hệ thống chính trị” đặt nền tảng cho việc đổi mới tổ chức và phương thức hoạt động của HTCT ở cơ sở.

Nhằm cụ thể hóa các quan điểm, mục tiêu của Đại hội XI, Ban Chấp hành Trung ương khóa XI đã ban hành: Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 (tháng 01/2012) “*Về một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay*”; Nghị quyết Hội nghị Trung ương 5 khóa IX “*về đổi mới và nâng cao chất lượng hệ thống chính trị ở cơ sở xã, phường, thị trấn*” và Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 khóa X “*về đổi mới kiện toàn tổ chức bộ máy các cơ quan đảng, định hướng đổi mới, kiện toàn tổ chức bộ máy Nhà nước, Mặt trận và các đoàn thể chính trị - xã hội*”; Kết luận số 64-KL/TW “*Một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, hoàn thiện HTCT từ Trung ương đến cơ sở*”; Nghị quyết số 39-NQ/TW, ngày 17/4/2015 “*về tinh giản biên chế và cơ cấu lại đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức*”. Những chủ trương và định hướng lớn tại Đại hội đại biểu toàn quốc của Đảng lần thứ XI và các nghị quyết chuyên đề cho thấy quyết tâm lớn của Đảng trong xây dựng HTCT ở cơ sở vững mạnh, hoạt động hiệu lực, hiệu quả.

2.1.2. Khái quát điều kiện tự nhiên, kinh tế, xã hội của tỉnh Quảng Ninh

Luận án đã trình bày khái quát: Điều kiện tự nhiên; Kinh tế; Văn hoá, xã hội, Truyền thống, lịch sử con người Quảng Ninh.

2.1.3. Thực trạng công tác lãnh đạo xây dựng hệ thống chính trị ở cơ sở của Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh trước năm 2010

Nhiệm kỳ 2005 - 2010, dưới sự lãnh đạo của Đảng bộ Tỉnh công tác xây dựng HTCT ở cơ sở đạt được nhiều kết quả. Tuy nhiên, vẫn được chỉ ra còn nhiều hạn chế như: TCCSĐ được củng cố nhưng chưa vững chắc, hoạt động của chính quyền ở cơ sở trên một số lĩnh vực chưa theo kịp yêu cầu phát triển, công tác giám sát, phản biện của Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể hiệu quả còn chưa cao.

2.2. Chủ trương của Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh về xây dựng hệ thống chính trị ở cơ sở

Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XIII, nhiệm kỳ 2010 - 2015 xác định “Xây dựng Đảng và hệ thống chính trị trong sạch vững mạnh; nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của các tổ chức đảng, đảng viên; nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động của bộ máy chính quyền các cấp; nâng cao chất lượng hoạt động của Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể nhân dân”. Trên cơ sở Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XIII, Ban Thường vụ Tỉnh ủy đã ban hành các nghị quyết, chỉ thị, quyết định quan trọng: Nghị quyết số 01-NQ/TU ngày 27/10/2010 “về xây dựng Nông thôn mới tỉnh Quảng Ninh đến năm 2020”; Nghị quyết số 03-NQ/TU ngày 01/12/2011 “về phương hướng, nhiệm vụ năm 2012”; Nghị quyết số 08-NQ/TU ngày 15/7/2013 “về một số nhiệm vụ giải pháp ngăn chặn, đẩy lùi suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống trong một bộ phận cán bộ, đảng viên”; Nghị quyết số 10-NQ/TU, ngày 5/12/2013 của Ban Chấp hành Đảng bộ Tỉnh “về đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng; tinh giản bộ máy, biên chế”; Nghị quyết số 15-NQ/TU, ngày

6/9/2014 “*về đẩy mạnh cải cách hành chính và phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao tỉnh Quảng Ninh đến năm 2020, tầm nhìn 2030*”; Nghị quyết số 19-NQ/TU, ngày 3/3/2015 “*về đổi mới phương thức, nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của Đảng; thực hiện tinh giản bộ máy, biên chế*”.

2.3. Sự chỉ đạo và kết quả xây dựng hệ thống chính trị ở cơ sở của Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh

2.3.1. Xây dựng tổ chức cơ sở đảng

Đảng bộ tỉnh chỉ đạo nâng cao chất lượng công tác chính trị, tư tưởng; công tác cán bộ; công tác xây dựng tổ chức đảng và đảng viên; công tác kiểm tra, giám sát, phòng, chống tham nhũng, lãng phí; đổi mới phương thức lãnh đạo của cấp ủy cơ sở đối với chính quyền và Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể.

2.3.2. Xây dựng chính quyền và đội ngũ công chức

Đảng bộ chỉ đạo nâng cao chất lượng hoạt động của HĐND và UBND cấp xã; xây dựng đội ngũ công chức cấp xã đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ.

2.3.3. Xây dựng Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể nhân dân

Đảng bộ Tỉnh chỉ đạo xây dựng tổ chức bộ máy và đội ngũ cán bộ làm công tác Mặt trận và đoàn thể ở cơ sở; đẩy mạnh đổi mới nội dung, phương thức hoạt động Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội tại cơ sở.

Tiểu kết chương 2

Từ năm 2010 đến năm 2015 là quá trình Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh quán triệt, vận dụng kịp thời các quan điểm của Đảng về xây dựng HTCT cơ sở. Dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo quyết liệt của Đảng bộ Tỉnh, HTCT cơ sở ở Quảng Ninh đã bước đầu được xây dựng, củng cố. Các TCCSĐ tại xã, phường, thị trấn được sắp xếp, nâng cao về chất lượng thể hiện được vai trò hạt nhân chính trị ở cơ sở. Chính quyền cơ sở đã phát huy tốt vai trò quản lý các mặt của đời sống xã hội thông qua hoạt

động của chính quyền địa phương là HNND và UBND. Đội ngũ cán bộ, công chức cấp xã được nâng cao năng lực phẩm chất đáp ứng được yêu cầu nhiệm vụ. Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể ở cơ sở được đổi mới cả về nội dung và phương thức hoạt động, đã huy động được sức mạnh của nhân dân trong xây dựng HTCT ở cơ sở.

Bên cạnh những kết quả đạt được, công tác lãnh đạo xây dựng hệ thống chính trị ở cơ sở vẫn còn tồn tại những hạn chế. Những kết quả đạt được và những hạn chế trong công tác lãnh đạo, chỉ đạo xây dựng HTCT ở cơ sở giai đoạn này là tiền đề quan trọng, bài học kinh nghiệm quý cho quá trình Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh lãnh đạo xây dựng HTCT cơ sở giai đoạn tiếp theo.

CHƯƠNG 3

CHỦ TRƯỞNG VÀ SỰ CHỈ ĐẠO ĐẨY MẠNH XÂY DỰNG HỆ THỐNG CHÍNH TRỊ Ở CƠ SỞ CỦA ĐẢNG BỘ TỈNH QUẢNG NINH TỪ NĂM 2015 ĐẾN NĂM 2020

3.1. NHỮNG YẾU TỐ MỚI VÀ CHỦ TRƯỞNG CỦA ĐẢNG VỀ XÂY DỰNG HỆ THỐNG CHÍNH TRỊ Ở CƠ SỞ

3.1.1. Những yếu tố mới tác động đến sự lãnh đạo của Đảng về xây dựng hệ thống chính trị ở cơ sở

Luận án đã trình bày khái quát: Tình hình thế giới, tình hình trong nước, những vấn đề đặt ra tác động đến quá trình xây dựng HTCT ở cơ sở.

3.1.2. Chủ trương của Đảng về xây dựng hệ thống chính trị ở cơ sở

Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng Cộng sản Việt Nam (2016) xác định: “*Xây dựng tổ chức bộ máy của toàn hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả*”. Nhằm cụ thể hóa các định hướng lớn của Đại hội XII, Trung ương Đảng đã ban hành hai nghị quyết chuyên đề: Hội nghị Trung ương 4 (10/2016) ra

Nghị quyết *“Về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá” trong nội bộ”*; Hội nghị Trung ương lần thứ 6, khóa XII, đã ra Nghị quyết số 18-NQ/TW, ngày 25/10/2017 về *“Một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả”*.

3.2. Chủ trương của Đảng bộ Tỉnh về xây dựng hệ thống chính trị ở cơ sở (2015 - 2020)

Đại hội Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh lần thứ XIV, nhiệm kỳ 2015 - 2020 đã xác định: *“Tiếp tục đẩy mạnh công tác lãnh đạo xây dựng tổ chức đảng và hệ thống chính trị vững mạnh”*. Nhằm cụ thể hóa quan điểm, mục tiêu tại Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XIV, Ban Chấp hành Đảng bộ đã ban hành: Nghị quyết số 10-NQ/TU, ngày 18/12/2017 về *“Một số giải pháp đổi mới nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác tư tưởng trong tình hình mới”*; Nghị quyết số 06-NQ/TU ngày 03/12/2016 *“về phương hướng, nhiệm vụ năm 2017”*; Nghị quyết số 09-NQ/TU ngày 08/12/2017 *“về phương hướng, nhiệm vụ năm 2018”*; Nghị quyết số 20-NQ/TU ngày 02/12/2019 *“về phương hướng, nhiệm vụ năm 2020”*; Chương trình hành động số 21-Ctr/TU, ngày 05/02/2018 *“tiếp tục thực hiện Nghị quyết 18-NQ/TW, Nghị quyết 19-NQ/ TW tại Hội nghị Trung ương 6, khoá XII”*

3.3. Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh chỉ đạo thực hiện xây dựng hệ thống chính trị ở cơ sở

3.3.1. Xây dựng tổ chức cơ sở đảng

Đảng bộ chỉ đạo xây dựng TCCSĐ toàn diện, đồng bộ trên các mặt chính trị, tư tưởng, đạo đức; công tác cán bộ; xây dựng tổ chức đảng và đảng viên; công tác kiểm tra, giám sát, phòng chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí; đổi mới phương thức lãnh đạo của cấp ủy ở cơ sở đối với chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể ở cơ sở.

3.3.2. Xây dựng chính quyền và công chức cấp xã

Đảng bộ tỉnh chỉ đạo đẩy mạnh đổi mới, nâng cao hiệu quả hoạt động của HĐND và UBND xã, xây dựng đội ngũ công chức đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ ở cơ sở.

3.3.3. Xây dựng Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể nhân dân

Đảng bộ tỉnh chỉ đạo tiếp tục xây dựng tổ chức bộ máy, đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của MTTQ và các đoàn thể ở cơ sở.

Tiểu kết chương 3

Trước yêu cầu đẩy mạnh xây dựng HTCT ở cơ sở, nhiệm kỳ 2015 - 2020, Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh đã phát triển nhận thức và cụ thể hóa nhiều chủ trương của Đảng về xây dựng HTCT ở cơ sở phù hợp với yêu cầu phát triển của địa phương.

So với giai đoạn 2010 - 2015, chủ trương của Đảng bộ tỉnh có bước phát triển rõ nét cả về tư duy và nội dung lãnh đạo. Nếu giai đoạn trước chủ yếu tập trung củng cố, kiện toàn từng thành tố của HTCT thì giai đoạn 2015 - 2020 chuyển mạnh sang đổi mới đồng bộ tổ chức bộ máy, phương thức lãnh đạo và cơ chế vận hành của toàn HTCT ở cơ sở theo hướng tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả. Đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng, sắp xếp tổ chức bộ máy, xây dựng đội ngũ cán bộ, cải cách hành chính và phát huy vai trò của Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội được xác định là những nội dung trọng tâm, tạo bước phát triển mới trong chủ trương lãnh đạo của Đảng bộ tỉnh.

Quá trình chỉ đạo thực hiện được triển khai đồng bộ, quyết liệt và sáng tạo. Công tác xây dựng TCCSD được đẩy mạnh toàn diện; chính quyền cơ sở được kiện toàn, nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động; đội ngũ cán bộ được quan tâm đào tạo, bồi dưỡng, chuẩn hóa; Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể tiếp tục đổi mới tổ chức, phương thức hoạt động theo hướng thực chất, hướng về cơ sở. Nhiều

mô hình mới, cách làm sáng tạo được triển khai hiệu quả, góp phần nâng cao chất lượng hoạt động của HTCT ở cơ sở, củng cố niềm tin của Nhân dân đối với Đảng.

Mặc dù vẫn còn những hạn chế nhất định song những kết quả đạt được trong xây dựng HTCT ở cơ sở giai đoạn 2015 - 2020 đã tạo chuyển biến tích cực trong phát triển kinh tế - xã hội ở địa phương, khẳng định vai trò tiên phong của Quảng Ninh trong đổi mới HTCT, cung cấp luận cứ thực tiễn quan trọng để Trung ương nghiên cứu, hoàn thiện các chủ trương về tổ chức và hoạt động của HTCT trong thời kỳ mới. Đây cũng là cơ sở để Chương 4 phân tích những ưu điểm, hạn chế và rút ra các bài học kinh nghiệm về sự lãnh đạo của Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh trong xây dựng HTCT ở cơ sở.

CHƯƠNG 4

NHẬN XÉT VÀ KINH NGHIỆM

4.1. NHẬN XÉT QUÁ TRÌNH ĐẢNG BỘ TỈNH QUẢNG NINH LÃNH ĐẠO XÂY DỰNG HỆ THỐNG CHÍNH TRỊ Ở CƠ SỞ (2010 - 2020)

4.1.1. Ưu điểm và nguyên nhân

4.1.1.1. Ưu điểm

Thứ nhất, Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh luôn quán triệt, vận dụng sáng tạo chủ trương, đường lối của Đảng, kịp thời đề ra chủ trương xây dựng HTCT ở cơ sở phù hợp với thực tiễn tại địa phương.

Thứ hai, Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh lãnh đạo xây dựng hệ thống chính trị ở cơ sở với quyết tâm cao, chỉ đạo thống nhất và hành động quyết liệt.

Thứ ba, chất lượng, hiệu quả hoạt động của hệ thống chính trị ở cơ sở góp phần thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ chính trị của địa phương.

4.1.1.2. Nguyên nhân của những ưu điểm

Nguyên nhân khách quan

Do sự đúng đắn, kịp thời trong đường lối, chủ trương của Đảng về xây HTCT ở cơ sở; đội ngũ cán bộ của tỉnh kế thừa truyền thống “kỷ luật và đồng tâm” của vùng mỏ bất khuất; sự đồng thuận xã hội cao và vai trò tích cực của Nhân dân;

Nguyên nhân chủ quan

Trong quá trình lãnh đạo xây dựng HTCT ở cơ sở, Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh đã thể hiện rõ sự nhất quán trong nhận thức và hành động; Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh đã kịp thời cụ thể hóa thành các chủ trương, nghị quyết phù hợp với thực tiễn địa phương, phát huy tính chủ động, sáng tạo từ cơ sở; quyết tâm chính trị cao của cấp ủy các cấp khi thực hiện xây dựng HTCT ở cơ sở

4.1.2. Hạn chế, nguyên nhân

4.1.2.1. Hạn chế

Một là, một bộ phận cấp ủy, người đứng đầu thiếu quyết liệt trong lãnh đạo, chỉ đạo xây dựng hệ thống chính trị ở cơ sở.

Hai là, hiệu lực, hiệu quả hoạt động của hệ thống chính trị ở cơ sở chưa đồng đều, chưa tương xứng với yêu cầu nhiệm vụ trong bối cảnh phát triển mới.

Ba là, một bộ phận cán bộ, công chức chưa đáp ứng được yêu cầu nhiệm vụ.

4.1.2.2. Nguyên nhân của hạn chế

Nguyên nhân khách quan:

Sự phát triển kinh tế nhanh chóng và những biến đổi xã hội sâu sắc trong thời gian qua đã làm nảy sinh nhiều vấn đề mới ở cơ sở; đặc điểm tự nhiên - xã hội của tỉnh Quảng Ninh tạo nên sự đa dạng, phức tạp tại cơ sở; đặc thù kinh tế của tỉnh; bộ máy tổ chức và quá trình vận hành HTCT ở cơ sở còn có những điểm chưa hoàn thiện, thiếu tính ổn định và đồng bộ.

Nguyên nhân chủ quan:

Một bộ phận cấp ủy, người đứng đầu nhận thức chưa đầy đủ về vị trí, vai trò và tầm quan trọng của HTCT ở cơ sở; phương thức lãnh đạo của một số cấp ủy cơ sở còn chậm đổi mới, thiếu tính sáng tạo và linh hoạt; chất lượng đội ngũ cán bộ cơ sở có mặt chưa đáp ứng yêu cầu; việc triển khai các mô hình thí điểm về nhất thể hóa, kiêm nhiệm chức danh vẫn còn lúng túng, vướng mắc; cơ chế, chính sách, chế độ đãi ngộ đối với đội ngũ cán bộ cơ sở còn nhiều bất cập; kỷ luật, kỷ cương trong một số tổ chức đảng và chính quyền cơ sở chưa được thực thi nghiêm minh.

4.2. KINH NGHIỆM TỪ THỰC TIỄN QUÁ TRÌNH ĐẢNG BỘ TỈNH QUẢNG NINH LÃNH ĐẠO XÂY DỰNG HỆ THỐNG CHÍNH TRỊ Ở CƠ SỞ (2010 - 2020)

4.2.1. Nhận thức đúng về đặc điểm tình hình ở cơ sở và xây dựng hệ thống chính trị ở cơ sở tại Quảng Ninh

4.2.2. Kết hợp giữa đổi mới tổ chức bộ máy với nâng cao chất lượng hoạt động và phân định rõ chức năng, nhiệm vụ trong hệ thống chính trị ở cơ sở

4.2.3. Xây dựng đội ngũ cán bộ đủ năng lực, bản lĩnh, tinh thần đổi mới, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm

4.2.4. Dựa vào nhân dân, lấy sự hài lòng của nhân dân đánh giá hiệu quả hoạt động của hệ thống chính trị ở cơ sở

Tiểu kết chương 4

Quá trình lãnh đạo xây dựng hệ thống chính trị ở cơ sở của Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh từ năm 2010 đến 2020, một quá trình được triển khai với quyết tâm chính trị cao, bám sát các chủ trương, nghị quyết của Trung ương và vận dụng sáng tạo vào điều kiện thực tiễn của địa phương. Nhờ đó, HTCT ở cơ sở từng bước được

củng cố và kiện toàn; tổ chức bộ máy được sắp xếp theo hướng tinh gọn, hiệu lực, hiệu quả; phương thức lãnh đạo của Đảng từng bước được đổi mới; vai trò của chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội ngày càng được phát huy. Những kết quả đạt được đã góp phần quan trọng vào việc nâng cao hiệu quả quản lý xã hội ở cơ sở, giữ vững ổn định chính trị và thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh.

Bên cạnh những ưu điểm và kết quả tích cực, quá trình lãnh đạo xây dựng hệ thống chính trị ở cơ sở của Đảng bộ tỉnh vẫn còn bộc lộ một số hạn chế: sự quyết liệt trong lãnh đạo, chỉ đạo của một số cấp ủy và người đứng đầu chưa thật sự đồng đều; hiệu lực, hiệu quả hoạt động của hệ thống chính trị ở cơ sở tại một số địa phương chưa đáp ứng đầy đủ yêu cầu nhiệm vụ; một bộ phận cán bộ, công chức chưa đáp ứng được yêu cầu nhiệm vụ. Những hạn chế này xuất phát từ cả nguyên nhân khách quan và chủ quan, phản ánh những khó khăn trong quá trình đổi mới tổ chức bộ máy và nâng cao chất lượng hoạt động của HTCT ở cơ sở trong bối cảnh phát triển mới.

Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh đã rút ra một số bài học kinh nghiệm: (1) Nhận thức đúng về đặc điểm tình hình ở cơ sở và xây dựng HTCT ở cơ sở; (2) Kết hợp chặt chẽ giữa đổi mới tổ chức bộ máy với nâng cao chất lượng hoạt động của các tổ chức trong HTCT ở cơ sở; (3) Xây dựng đội ngũ cán bộ đủ năng lực, bản lĩnh, tinh thần đổi mới, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm; (4) Phát huy vai trò của nhân dân, lấy sự hài lòng của nhân dân làm thước đo hiệu quả hoạt động của HTCT ở cơ sở.

KẾT LUẬN

1. Xây dựng HTCT ở cơ sở là một trong những nội dung có ý nghĩa chiến lược trong sự nghiệp cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam.

2. Quá trình Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh lãnh đạo xây dựng HTCT ở cơ sở từ năm 2010 đến năm 2020, chịu sự tác động của nhiều yếu tố khách quan và chủ quan. Tuy nhiên, Đảng bộ đã kịp thời chỉ đạo xây dựng HTCT cơ sở, trong đó, tập trung vào những vấn đề cơ bản: xây dựng TCCSĐ, xây dựng chính quyền và đội ngũ cán bộ, công chức, xây dựng Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội ở cơ sở.

3. Dưới sự lãnh đạo của Đảng bộ tỉnh về xây dựng HTCT ở cơ sở từ năm 2010 đến năm 2020, đạt nhiều kết quả tích cực như: TCCSĐ tại xã, phường, thị trấn được củng cố, nâng cao năng lực lãnh đạo; chính quyền cơ sở hoạt động hiệu lực, hiệu quả; Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể ở cơ sở phát huy vai trò cầu nối giữa cấp ủy, chính quyền với Nhân dân. Tuy nhiên, còn một số hạn chế như: một bộ phận cấp ủy, người đứng đầu thiếu quyết liệt trong lãnh đạo, chỉ đạo; hiệu lực, hiệu quả hoạt động của hệ thống chính trị ở cơ sở chưa đồng đều;

4. Thực tiễn quá trình Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh lãnh đạo xây dựng HTCT ở cơ sở từ năm 2010 đến năm 2020, để lại một số kinh nghiệm quý.

CÁC CÔNG TRÌNH KHOA HỌC CỦA TÁC GIẢ

1. Nguyễn Thị Thu Hiền (2023), “Công tác xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức cấp xã ở tỉnh Quảng Ninh hiện nay”, *Tạp chí Giáo dục lý luận*, (354), tr.79-82.

2. Nguyễn Thị Thu Hiền (2026), “Đổi mới tổ chức và hoạt động hệ thống chính trị ở cơ sở của Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh trong bối cảnh thực hiện mô hình chính quyền địa phương hai cấp”, *Tạp chí Quản lý nhà nước điện tử* đăng ngày 20/01/2026.

3. Nguyễn Thị Thu Hiền (2026), “Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh lãnh đạo xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức cấp xã trong bối cảnh chính quyền địa phương hai cấp”, *Tạp chí Cộng sản điện tử*, đăng ngày 11/3/2026.

4. Nguyễn Thị Thu Hiền (2026), “Quảng Ninh đổi mới công tác đào tạo, bồi dưỡng góp phần nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ cho hệ thống chính trị ở cơ sở trong tình hình mới”, *Tạp chí Quản lý nhà nước điện tử* đăng ngày 19/3/2026, ISSN e 2851-5831.

5. Nguyễn Thị Thu Hiền (2026), “Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh lãnh đạo xây dựng hệ thống chính trị ở cơ sở (2010 - 2020)”, *Tạp chí Lịch sử Đảng điện tử*, đăng ngày 26/3/2026.